

PRAWA DZIECKA W PRZEDSZKOLU NR 13

Przedszkole jest pierwszą instytucją, w której dziecko nabywa kompetencje społeczne. W atmosferze spokoju i akceptacji poznaje własne prawa i reguły życia w grupie.

Wiek przedszkolny jest okresem intensywnego rozwoju psychofizycznego dzieci. W tym czasie kształtują się pierwsze postawy moralne, nawyki mające wpływ na przyszłe życie. Dzieci uczą się odróżniania dobra od zła, wartościowania zachowań własnych i kolegów, poznają reguły w grupie. Nasze przedszkole tworzy takie warunki, aby dzieci mogły doświadczać, co dobre dla nich samych i dla ich otoczenia, aby nabyły takie kompetencje społeczno- moralne, które umożliwią im funkcjonowanie w szerszej społeczności. Dbamy też o to, aby nasi wychowankowie mieli świadomość istnienia własnych praw. Ogromną rolę w uświadamianiu praw i obowiązków odgrywają nauczyciele. Istnieje stała potrzeba uświadamiania dzieciom, jak również ludziom dorosłym praw dziecka. Dorośli doskonale znają swoje prawa, niejednokrotnie zapominają o tym, że również i dzieci będąc częścią społeczeństwa mogą korzystać ze swoich praw zawartych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i Konwencji Praw Dziecka.

Konwencja Praw Dziecka została uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1980 roku, a przez Polskę ratyfikowana w 1991 roku. Ratyfikacja Konwencji oznacza, że ustawodawstwo dotyczące dzieci nie może być sprzeczne z postanowieniami konwencyjnymi, a państwo ma obowiązek tych postanowień przestrzegać. Zgodnie z Konwencją dziecko jest podmiotem praw i wolności, a nie przedmiotem praw innych osób. Konwencja dbając o dobro dziecka nakłada na rodziców i wszystkie inne osoby, w tym również nauczycieli oraz organy władzy państwowej obowiązek kierowania się we wszelkich działaniach troską o najlepiej pojęty interes dziecka. Przewiduje również obowiązek państwa do zabezpieczenia zdrowotnych i wychowawczo – bytowych potrzeb dziecka. Konwencja jest pierwszym dokumentem międzynarodowym, który zawiera tak szeroki katalog praw dziecka.

Konwencja o Prawach Dziecka ustanawia status dziecka, oparty na następujących założeniach:

- dziecko jest samodzielnym podmiotem, ale ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną wymaga szczególnej opieki i ochrony prawnej,
- dziecko, jako istota ludzka, wymaga poszanowania jego tożsamości, godności i prywatności,
- rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania dziecka,
- państwo ma wspierać rodzinę, a nie wyręczać ją w jej funkcjach.

Prawa dziecka dotyczące przedszkolaków można podzielić według następujących kategorii: prawa i wolności osobiste, socjalne, kulturalne.

Prawa i wolności osobiste to :

- prawo do życia i rozwoju,
- prawo do tożsamości i identyczności (nazwisko, imię, obywatelstwo, wiedza o własnym pochodzeniu),
- prawo do swobody myśli,
- prawo do wyrażania własnych poglądów i występowania we własnych sprawach w postępowaniu administracyjnym i sądowym,
- prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami w przypadku rozłączenia z nimi,
- prawo do wolności od przemocy fizycznej lub psychicznej, wyzysku, nadużyć seksualnych i wszelkiego okrucieństwa,

Prawa socjalne to :

- prawo do odpowiedniego standardu życia,
- prawo do ochrony zdrowia,
- prawo do zabezpieczenia socjalnego,
- prawo do wypoczynku i czasu wolnego.

Prawa kulturalne to :

- prawo do nauki,
- prawo do korzystania z dóbr kultury,
- prawo do informacji,
- prawo do znajomości swoich praw.

Warto podkreślić, że dzieci swoich praw uczą się od dorosłych. Konwencja przede wszystkim **na rodzinę** kładzie obowiązek dbania o harmonijny rozwój dziecka, jak również zapewnienie bezpieczeństwa i uświadomienie dziecku jego własnych praw, to jednak nie umniejsza rangi **nauczycieli** przedszkoli w tym zakresie.

W naszym przedszkolu , gdzie prawa dziecka są priorytetem, dba się szczególnie o ich przestrzeganie, a także wyposażanie dzieci w odpowiednią wiedzę i umiejętności, związane z tymi prawami . Niejednokrotnie w przedszkolu dziecko zdobywa pierwsze informacje dotyczące praw dziecka, uczy się poszanowania praw innych i radzenia sobie w sytuacjach naruszania praw własnych. Im wcześniej dziecko styka się z wyższymi wartościami takimi, jak: sprawiedliwość, tolerancja, poszanowanie godności i wolności innych, tym łatwiej i szybciej zdobędzie umiejętności społeczno – moralne. **Od najmłodszych lat należy uświadamiać dzieciom ich prawa.** W naszym przedszkolu wprowadzamy dziecko w świat wartości uniwersalnych , w tym także w świat jego praw, w codziennej działalności dziecka , wykorzystując naturalne sytuacje. Niezastąpioną jest literatura dziecięca, która bawiąc dzieci jednocześnie je uczy. Wykorzystanie przez naszych nauczycieli metod aktywizujących w planowaniu sytuacji edukacyjnych , pozwala przedszkolakom zdobywać doświadczenia i kompetencje społeczno- moralne oraz nabywać wiedzę i umiejętności z zakresu znajomości praw dzieci. Umożliwiamy dzieciom wyrażanie siebie, własnych uczuć, myśli w różnych formach ekspresji. Odpowiednia atmosfera i klimat wychowawczy wspomagają dzieci w poznaniu swoich praw , jak również respektowaniu praw innych. Pamiętamy również o ujednoczeniu oddziaływań przedszkola i środowiska rodzinnego. Wyniesione z domu rodzinnego doświadczenia mogą pomóc lub utrudnić realizację edukacji praw dzieci, dlatego tak istotne jest współdziałanie z rodzicami .

Na podstawie literatury opracowały:

Violetta Kowalik

Beata Rudzińska

Literatura :

1. *Konwencja o Prawach Dziecka (Dz.U. z 1991 r., Nr 120, poz. 526.)*
2. *Deklaracja Praw Dziecka (Uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 20 listopada 1959 r.)*
3. *Moje prawa : Elżbieta Czyż, Warszawa, 1994*
4. *Prawa dziecka : Elżbieta Czyż, Warszawa, 2002*
5. *Dziecko i jego prawa- Anna Polańczyk Menagement w przedszkolu, 1998*